

Šūnu adhēzija epitēlijķermenīšu audos: e-kadherīna predominance

*Ilze Štrumfa¹, Arnis Āboliņš¹, Ervīns Vasko¹,
Andrejs Vanags², Inese Driķe¹, Tatjana Bogdanova¹,
Didzis Gailis¹, Jānis Gardovskis²*

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ Patoloģijas katedra,

² Ķirurģijas katedra

Ievads. Mūsdienu medicīnas literatūrā ir maz pētījumu par adhēzijas faktoriem epitēlijķermenīšu audos (Zeromski et al., 1998), taču šīs molekulas saistās ar šūnu migrāciju (Nagathihalli et Merchant, 2012) un arī proliferāciju (Jaggupilli et Elkord, 2012). Tā kā diagnostikas progresa rezultātā epitēlijķermenīšu audu izmeklējumi kļūst aizvien biežāki, rodas gan iespējas, gan nepieciešamība izpētīt hipotētiskās izmaiņas dažādos proliferatīvos procesos, lai atrisinātu literatūrā esošās pretrunas un gūtu datus diagnostisku algoritmu izstrādei paratireoīdu un perifokālu tireoīdu masu diferencēšanai.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījuma mērķis bija noskaidrot adhēzijas faktoru spektru normālos un patoloģiski izmainītos epitēlijķermenīšu audos. Retrospektīvi veikta imūnhistoķīmiska e-kadherīna, NCAM un CD44 vizualizācija 179 epitēlijķermenīšos (102 adenomās, 27 primārās hiperplāzijas gadījumos, 45 normālos dziedzeros, 5 karcinomās). Datormorfometriski noteikta pozitīvo parenhīmas šūnu frakcija atbilstoši intensitātes līmenim (0–3). Imūnhistoķīmiskās ekspresijas intensitāte aprēķināta, summējot intensitātes līmeņa un atbilstošās šūnu frakcijas reizinājumu. Analīzei izmantota aprakstošā statistika un *Kruskal-Wallis* tests.

Rezultāti. Vidējais e-kadherīna ekspresijas līmenis normālos dziedzeros bija 2,25 [95% ticamības intervāls 2,05–2,45]. Patoloģisku izmaiņu gadījumā konstatēja pavājinātu e-kadherīna ekspresiju: 1,00 [0,86–1,14] adenomā, 0,96 [0,60–1,32] hiperplastiskos audos un 1,27 [0,79–1,75] karcinomas audos, tomēr konstatētās atšķirības nebija statistiski ticamas ($p > 0,05$). NCAM ekspresijas vidējā vērtība bija 0,04 [0,01–0,07] adenomās un 0,07 [0,00–0,18] karcinomās. Gan hiperplastiski, gan normāli dziedzeri bija negatīvi: 0,00 [0,00–0,00]. CD44 ekspresiju konstatēja retās adenomās; vidējā vērtība adenomu grupā bija 0,05 [0,03–0,07], bet hiperplastiski dziedzeri, karcinomas audi un normāli dziedzeri bija negatīvi: 0,00 [0,00–0,00].

Secinājumi.

1. Izvērtējot šūnu adhēziju, epitēlijķermenīšu audiem raksturīga e-kadherīna ekspresija. CD44 un NCAM klātbūtne reti novērojama un var liecināt par patoloģiska procesa primāru izcelsmi ārpus epitēlijķermenīša.
2. Proliferatīvām paratireoīdām patoloģijām piemīt tendence uz pazeminātu e-kadherīna līmeni.

Darbs izstrādāts zinātniskā projekta RSU ZP 08/2013 ietvaros.